

OSTATNI TRANSPORT

CZYLI

JAK WALCZYLIŚMY W BRAZYLII O POLSKĘ

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

Byli przy tym obecni także i Niemcy, bo jakoś nie wypadło im się wymyślić przed tą uroczystością, że po prostu, do przodu, od serca i to wywołało burzę oklasków.

WYDATKI NA ZBROJENIA

Światowe wydatki wojskowe osiągnęły nowy szczyt — 434 miliardy dolarów rocznie. Informacja ta pochodzi od amerykańskiej organizacji kontroli zbrojeń i rozbrojenia. W okresie dziesięciu lat wzrosły dwukrotnie w świecie wydatki na zbrojenia.

Dyrektor agencji podkreślił, że zjawisko to "stanowi groźbę dla bezpieczeństwa i istnienia wszystkich krajów świata". W roku 1977 wydatki na zbrojenia opełwały w świecie na sumę 433,9 miliarda dol. W tymże roku wydatki na ochronę zdrowia w skali światowej wynosiły nie więcej niż 186 miliardów dol., a na oświatę — 374 miliardy dolarów.

Fonad połowę wydatków na zbrojenia w roku 1977 poniosła USA supermocarstwa: Rosja 140 miliardów dolarów, oraz USA 101 miliard dol. W tym samym roku wydatki wojskowe Rosji wzrosły w porównaniu z poprzednim o 3 proc. podczas gdy w USA trwała tendencja spadkowa, przysuwając się od chwili zakończenia wojny wietnamskiej. Wynosi ona 1 proc. w skali rocznej.

LUDNOŚĆ SOWIECKIEJ "REPUBLIKI ZWIĄZKOWYCH"

Ogromny obszar sowieckiej Rosji, mającej 260 mln mieszkańców w tym ponad 190 mln w Europie, podzielony jest na 15 "republik związkowych". W tymże roku wydatki na zbrojenia stanowili pod względem załadunku jak obszar, gdy "republika" rosyjska stanowi pod względem obszaru aż 75 proc. całości ZSRR, bo slega od Smoleńska do Pacyfiku, inne (z wyjątkiem ukraińskiej), są relatywnie małe. Nawet obszar republiki ukraińskiej, z kolei największe, jest tylko niespełna dwa razy większy niż PRL, a najmniejsza republika armeńska stanowi tylko 10 proc. obszaru PRL.

Jeszcze większe różnice istnieją pod względem ilości mieszkańców i gęstości zaludnienia. Gdy republika rosyjska ma ponad 135 mln, ukraińska niemal 50 mln, uzbeków 14,5 mln, a białoruska 9,4 mln mieszkańców, ludność pozostałych 10 republik slega zaledwie od 5,7 mln do 1,4 miliona. Najmniej ma obecnie republika estońska.

Najgęściej zaludnione są "republiki" moldawska — 115 na 1 kilometr kwadratowy; armeńska — 97; ukraińska — 82; gruzińska — 72; a najrzadziej "republiki" kazachstańska i turkmeńska — po 5 osób rosyjska — 8. Przelicenia dla ZSRR wnoszą zaledwie 11, dla jego europejskiej części 3, a dla azjatyckiej zaledwie 4 osoby na 1 km kw., choć mieszka już w niej ponad 66 mln.

(K.G.)

Wagi do złota — Nasłona bractwi — Nożyce przemysłowe — Korki — Reperacje — Maszyny do ciecła włosów — ręczne i elektryczne — Drut kolczasty — Kiółki — Zamki — Aparaty do korkowania — Litry i flaszki — Perfumeria wybrana — Maszyny do ciecła trawy — ręczne i elektryczne — Maszyny trykotowe Mitsubishi — Artykuły owadobójcze — B.M.C. — D.P.T. — Nowozy — Kleje — czas suszenia pół minuty — Tabaki zagraniczne do zazywania — Złoto dla dentystów — Zapalniki — Od Cr\$ 30,00 — Fajki — Od Cr\$ 30,00 — Saletra — Szpadle z Polski — Pilniki polskie — Pilniki szwajcarskie — Nożyki zagraniczne — do Cr\$ 1.800,00 — Pompy wodne — ręczne i elektryczne — Mirex dla mrówek — Falbas do papierosów — Cuias — Bombas p. chimarrão — Artykuły do rzemieślnictwa — Karty do gry z plastyku.

A LIBERTY

FLORECKI
Rua Saldanha Maranhão, 148Paczki DO POLSKI
ZLECENIE
do WYBORU

PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA

"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.

Praca João Mendes, 42, 10º andar — Conjunto 109

Telefones: 36-3865 — 34-2349

CEP. 01000 — SÃO PAULO

Caixa Postal, 3950

Casas Ling
MODAS FEMININA

A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.

PRACJA ZACARIAS, 70

— CURITIBA —

stwierdzić, że nowo odkryta proteina jest naprawdę skuteczną w walce z rakiem.

ANTYRAKOWA
PROTEINA

Naukowcy z Nowego Jorku wyodrębnili w organizmie ludzkim nową proteinę, która jest naturalnym przeciwnikiem rakowym.

Odkrycia dokonali lekarze w Instytucie Rakowym Sloan-Kettering, 54-letni biochemik, dr Saul Green, osiadał, że odkryta proteina może być użyta przy leczeniu i wczesnym wykrywaniu raka.

Inny nowojorski naukowiec stwierdził, że zespół naukowców, w którym pracuje, odkrył substancję chemiczną, która znacznie wzmacnia działanie istniejących leków przeciwnowotworowych.

Przedstawiciel Towarzystwa do Walki z Rakiem oświadczył, że wkrótce rozpocznie się w USA pierwsza próba w nowo odkrytej proteinie pacjentach. Istnieje duża szansa, że stanie się ona głównym środkiem zwalczania raka.

Wszyscy naukowcy amerykańscy zastrzegają się, że nie chcą jeszcze czasu, aby

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

ŚLEDZTWO W SPRAWIE ŚMIERCI E. PRESLEY'A

WASZYNGTON — Obecnie do legendy o Elvisie Presleyu doszedł jeszcze jeden element — zapowiadając się sensacyjnie i zakrojone na wiele miesięcy śledztwo w sprawie jego śmierci. W Stanach Zjednoczonych uważa się bowiem, że rzeczywistym powodem zgonu popularnego piosenkarza który stał się symbolem pokolenia lat 60, jest nie jak podano oficjalnie atak serca, a przedawkowanie narkotyków.

Stacje systemu telewizyjnego "ABC" nadały godziną audycję poświęconą powodom śmierci Presleya oskarżając w niej kilku lekarzy o to, że działając z myślą o osiągnięciu dużych korzyści materialnych ułatwiali Presleyowi otrzymywanie ogromnych ilości różnego rodzaju narkotyków. Oskarżono również urząd prokuratorski, szeryfa i policję miasta Memphis, w którym żył i zmarł Presley, że ukryli rzeczywiste powody śmierci gwiazdora, kryjąc również dowody przestępstwa działalności tych, którzy zapożytwiali Presleya w narkotyki.

Oskarżenia skierowane zostały również pod adresem kilku lekarzy z Los Angeles, Las Vegas i Memphis oraz trzech przedstawicieli władz miasta Memphis, którzy nie dopuścili do śledztwa.

Sprawa budzi ogromne zainteresowanie, tak z uwagi na osobę Presleya, jak i z uwagi na fakt, że narkomania stała się wielkim problemem społecznym USA.

ZAWRACANIE RZEK

W ZSRR rozważa się projekt gigantycznego przedsięwzięcia mającego na celu zwrócenie na południe rzek wpływających do Morza Arktycznego. W pierwszej fazie zajęto by się rzekami położonymi na zachód, a potem położonymi na wschód od Uralu. Zawrócone rzeki, używając południowe tereny europejskiej i azjatyckiej części Związku sowieckiego.

Realizacja pierwszego etapu wymagałaby będzie wydobycie 300 milionów jardów szczytnych ziem. Wystarczyłoby je na zbudowanie wokół kul ziemskiej wału o szerokości 4 jardów i wysokości 2 jardów.

Wartość 13 bilionów jardów szczytnych, czyli 100 razy więcej niż w USA, rozpoczęły się w 198 r. i trwały około 15 lat. Roboty rozpoczęły się w 198 r. i trwały około 15 lat. Drugi etap realizowany byłby w okresie 1990 — 2040 r.

Wiadomości Sportowe

◆ Brazylijski piłkarz Dirceu, dawny reprezentacyjny pomocnik, opuścił meksykański klub América, by bronić barw hiszpańskiego drużyny Atlético de Madrid. Transfer ten kosztował klub hiszpański 19,5 ml. kruczeirow.

◆ Młodzieżowa reprezentacja Argentyny, która zdobyła tytuł mistrza świata podczas turnieju w Japonii, będzie występowała w tenisie podczas mistrzostw świata w Hiszpanii. Takie oświadczenie złożył trener Cesar Luis Menotti.

◆ Wioski związek futbolowy zdecydował, że każdy klub włoski może skontaktować jednego piłkarza zagranicznego. Od 10 lat istniał zakaz takiego kontraktu, jednakże słabe wyniki drużyn włoskich w Pucharach europejskich skłoniły go kierownictwo do zmiany swej dotychczasowej decyzji.

◆ Wili Olimpiska w Moskwie będzie bojkotowana przez trzy państwa: USA, Anglię i Francję. Podczas Spartakiady bowiem wyszły na jaw liczne niedociągnięcia, jak np.: zły transport z Willi ma stadiony, zbyt rygorystyczna kontrola zawodników, niedoskonałe bielizne treningowe itp. Francja i Anglia postanowiły dowozić swych zawodników do Moskwy samolotami, USA zaś mają ustanowić swoję bazę w Finlandii.

◆ Kevin Keegan uznany został za najlepszego piłkarza europejskiego na 1979 rok. Niedawno otrzymał on propozycję od jednego państwa, by przeniósł się do futbolu arabskiego za sumę 21 mln. dolarów, gdy skończy mu się kontrakt z niemieckim klubem Hamburger.

◆ Skoki narciarskie o Puchar świata odbędą się po raz pierwszy najbliższej zimy. W sumie rozegranych będzie 25 imprez, z których 13 dostanie się do oceny w ramach Pucharu. Otwarcie tej imprezy będą skoki 27 grudnia, a finał przewidziany jest na 24-25 marca 1980 roku.

◆ Podczas Olimpiady w Moskwie wywieziono będą dzieci, nie mówiąc już o przemiesłnieniu dysydentów z węgier i kilkunastu psychiatrycznych, aby w ten sposób uniknąć ich kontaktów z turystami przybyłymi na Olimpiadę. Dzieci przeniesione będą do obozów letnich.

◆ ABC — amerykańskie towarzystwo telewizyjne zakupiło prawo transmisji z Igrzysk Olimpijskich w Los Angeles (w 1985 roku) za sumę — w przybliżeniu na walucie niemiecką — 420 milionów marek.

◆ Bill Rogers — 31-letni Amerykanin, którego złomkowe nazywają "Królem ulicy", zwyciężył w biegu maratońskim, przebiegając przez ulice i Mosty Nowego Jorku w świetnym czasie — 2:11:42 godzin. Jego zwycięstwo było trzecim z rzędu, gdyż podobny sukces odniósł Rogers w 1977 i 78 roku.

◆ Trener Minelli, uchodzący za jednego z najlepszych znawców piłki nożnej w Brazylii i który trenował kilka największych drużyn brazylijskich, od dwóch miesięcy kieruje drużyną w Arabii Saudyjskiej, osłagając dobre wyniki.

◆ 10 lat temu (w listopadzie) najsyniejnym piłkarzem wszech czasów — Pelé — strzelił tysięcznego gola, błąc wszelkie dotychczasowe rekordy w piłce nożnej.

NA GWIAZDKĘ W POLSCE ... TYLKO
NA UPOMINEK ŚWIĄTECZNY ... TYLKO
NA PREZENT DLA KREWNYCH ... TYLKO

ZAMÓWIENIA PRZYJMUJĄ AUTORYZOWANI DEALERZY PEKAO ORAZ

PEKAO TRADING CORPORATION

225 PARK AVE., SOUTH
NEW YORK, N. Y. 10003ŚWIĄTECZNA
PACZKA

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

(127) Sołtys położył mu rękę na ramieniu: — Słuchaj Antoni. A przejście przez torfowisko masz? — Co nie mam znać. — Do Kowalewa przjedziesz? — A co nie mam przejść? — A tę pania przeprowadzisz? — A co nie mam przeprowadzić? — A do nocy przjedziesz? — A co nie mamy przejść?

Sołtys sapnął z zadowoleniem i zwracając się do Łucji powiedziała: — Ten Antoni to największy łazęga w całej wsi. Uczył mu się nie chce, robić mu się nie chce, tylko wciąż po tych bagnach kopozysy się za koczymi jajami, taki on już jest. Ale za to nikt lepiej od niego chodów na mokradłach nie zna. Niebezpieczna to wyprawa, ale już, jak z kim ma pani iść, to tylko z nim. Tylko niech pani zaczeka. Zaraz coś przyniosę.

Poszedł pod stodołę i po chwili powrócił z dużym leszczynowym kijem. — On to i bez kija da sobie rady — wyjaśnił. — Ale pani to lepiej, żeby wzięła. W razie, jak nani będzie się zapadać, to kij trzeba na płask położyć, to zawsze człowiek dłuższy się utrzyma na powierzchni.

Najserdeczniej wyraziła mu swoją wdzięczność i przypomniała, że jakby ktoś ze wsi zachorował, to żeby do lecznicy wstąpił, a otrzyma pomoc w miarę możliwości. Potem poprzedzana przez Antoniego, wyszła na ulicę wioski. Przy końcu wsi droga spuszczała się we wzgórze prawie stromo i w odległości kilkuset kroków zaczynała się już bagno.

— Przedzaj, przedzaj — powtarzała wciąż Łucja chłopakowi, który widać nie nawykły do pospiechu wlotki się powoli.

Przed oczami rozciągała się istna tundra, pustkowie porośnięte kepmami gęstej, ostrej trawy, miejscami pozołkłej. Tu i ówdzie zieleniły się na porębrzynach, białych pniach karłowate brzołki, tu i ówdzie wasała łoża strzelająca pęczkami żółtych gałązek, gdzieś niedaleko gęściło się od ciemno-zielonej trzawy. Drugiego brzegu bagna widać nie było. Mógł się wydawać zarówno bliski, jak i niezmiernie daleki, gdyż przysłonięty był oparami, które podnosiły się z moczarów.

Pierwsze kroki na torfowisku przerażyły Łucję. Grunt pod nogami ugiął się, jak sprężynowy materac, odbierając poczucie równowagi.

Chłopiec zatrzymał się: — Niech pani idzie akurtnie za mną — powiedział flegmatycznie, dębując w nosie. — Gdzie ja nogę postawię, tam i pani. Nie gdzie indziej, tylko akuratnie tam.

— Dobrze. Będę uważała. — A jak stanie, to niech i pani stanie. Kwnęła głową i chłopak ruszył naprzód.

Jezeli przed tym zdawało się Łucji, że posuwają się bardzo wolno, teraz z rozpaczą myślała, że idą zółwim krokiem. Istotnie przypominało to raczej zabie skakanie, niż krok zółwi. Czasem, gdy noga niewprawną do takich marszów obusowała się, stopa zanuzała się w ciepłej, gęstej i czarno-rudej cięczy. Na ponożosze pozostawały rdzawe plamy. Chwiejne, obrośnięte trawą kępy wydawały się Łucji jakims lasem, zatopionym, gęstym lasem, z którego nad powierzchnią zostały tylko korony drzew. Po tych właśnie rozchwianych koronach trzeba było stapać. Stapać w pełni skoncentrowanej uwagi, gdyż każdy nieostrożny krok mógł grozić śmiercią. Łucja miała przedsmak tego, gdy oparłszy się kija w przestrzeń między dwiema kepmami z przerażeniem stwierdziła, że kij nie spotyka prawie żadnego oporu i pomimo swojej dwumetrowej długości nie dosięga dna, którego tu może w ogóle nie ma.

(c. d. n.)

-POLONIA ZAGRANICZNA-

WŁOCHY:

NA KURSIE "LORETO 1979"

Pod osobistym kierownictwem i opieką ks. biskupa S. Wesolego, kurs "Loreto 1979" w Sassone (Włochy) zgromadził 110 młodych członków KSMSP. Z terenu Anglii — 80 osób pozostali z innych krajów. Z kół KSMSP Birmingham byli na kursie: Janka Goldowska, Grażyna Heintger, Alicja Jaskiewicz, Iza i Rafał Krasnodobczy, Denuta Lupa, Krystyna Mikula i Ryszard Zieliński. Bardzo interesujący kurs obejmował wykłady na tematy religijne lub życiowe, zakończone dyskusją. Młodzież uczyła się nowych pieśni, uczestniczyła w nabożeństwach. Każdy dzień kończył "wieczorek" na który składaly się śpiewy, tańce inscenizacje, gry. Młodzież wiele czasu, uprawiano sport, organizowano wycieczki. Młodzież zwiędziała: Rzym, Wenecja, Padwa, w Ojcem św. na cmentarzu Monte Cassino. Ale najważniejszym i niezapomnianym wydarzeniem była wizyta w Castelgandolfo, gdzie Ojciec św. Jan Paweł II przyjął młodzież bardzo serdecznie. Papier z każdym rozmawiał. Grupa z Birmingham popisywała się tańcami i śpiewem, akompaniowali na gitarach: R. Krasnodobczy i H. Lupa. Spokojnie z Ojcem św. trwało kilka godzin. Było to wspaniałe i niezapomniane przeżycie.

FRANCJA:

WAĆLAW ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKI

We Francji zmarł Waćław Zyndram Kościałkowski, wieloletni urzędnik przedwojennej służby zagranicznej i czołowych urzędnik polski. Jednocześnie oddawał się w chwilach wolnych od pracy literaturze. Był autorem wielu tomik pięknych wierszy lirycznych pt.: "Odiadzy". Wojnie i lata powojenne spędził we Francji, gdzie osiedlił się na stałe. Dzieje swego życia opisał w ciekawej książce, wydanej w zeszłym roku przez Polską Fundację Kulturalną, pod tytułem "Polonez czas kończyć". Książka miała duże powodzenie i szybko się rozszala. Pisał o tej książce w "Środzicy Literackiej" z wielką serdecznością i uznaniem dla autora — Ignacy Wieniewski.

AUSTRALIA:

ODZNACZENIE POLKI

Danuta Cywińska-Jurkowska, b. obywatelka polska, zamieszkała obecnie w Melbourne w Australii, została odznaczona medalem "Sprawiedliwy wśród Narodów" i zasadi drzewko w Alei Sprawiedliwy wśród Narodów świata w czasie uroczystości, która odbędzie się w Jerolimie.

Krystyna Cywińska i jej córka Danuta — ocaliły w okresie drugiej wojny światowej 5 Żydów w Grodnie. Przechowywały ich w swym domu. Kłedy Krystyna Cywińska zamordowana została przez Gestapo, jej 14-letnia wówczas córka — Danuta, pozostała posusza woli matki i nadal opiekowała się ukrywaniymi Żydami — trzema dorosłymi osobami i dwójkiem dzieci, które ukrywała w piwnicy swego domu. Gdy nie była w stanie zapewnić im żywności, postarała się dla nich o schronienie w domu innej rodziny. Wszyscy przetrwali wojnę.

USA:

KASETA Z NAGRANIEM KRYSZTIANA ZIMERMANA

Prawdziwa sensacja artystyczna stało się wydanie w Ameryce kasetyowego nagrania Koncertu Fortepianowego e-moll Fryderyka Chopina w wykonaniu laureata IX Konkursu im. F. Chopina w Warszawie — Krystiana Zimmermana z towarzyszeniem orkiestry Filharmonii w Los Angeles pod batutą wielkiego dyrygenta Carla Maria Giulini.

Nagranie to reklamowane jest jako "rewelacja", a kasety rozchodzi się na rynku płytowym błyskawicznie. Jest to kolejny sukces młodego pianisty polskiego.

KOLUMBIA:

POLACY W KOLUMBII

W historii Kolumbii, zwłaszcza gospodarce, przeważa się wielu Polaków.

Szczególnie na przełomie XIX i XX wieku kilkudziesięciu Polaków aktywnie uczestniczyło w rozwoju gospodarczym tego kraju.

Uczestnik Powstania Listopadowego inż. Stanisław Zawadzki, zatrudniony przez rząd kolumbijski, kierował szeregiem robót publicznych.

Polscy uczeni — Józef Warszewicz i Witold Szyszko podczas swych podróży po Ameryce Łacińskiej przez dłuższy czas przebywali w Kolumbii opisując miejscową florę i faunę. Polacy przeprowadzili też badania nad występującymi tutaj złożami ropy naftowej. Obecnie w Kolumbii mieszka za ledwie 30 Polaków.

"Ambasadorem" polskości w Polsce jest tu Leon Knorpeł, właściciel wielkiej firmy samochodowej "Caribe Machinery".

PERU:

ROCZNICA ŚMIERCI ERNESTA MALINOWSKIEGO

Polonia peruwiańska uroczysto obchodziła 80 rocznicę śmierci Ernesta Malinowskiego. Był on sławnym inżynierem, profesorem, dyrektorem politechniki w Limie. Przeprowadził kolej żelazną, przecinającą Andy. Jest to największa położona droga kolejowa na świecie, zbudowana w trudnych warunkach (62 tunele, 30 mostów), zwana przez ekspertów "cudem sztuki inżynierskiej". W swym kraju, Limie, odbyło się wiele interesujących imprez. Relacje z nich zamieściła na swoich łamach miejscowa prasa.

SZKOCJA:

POLONKI W SZKOCJI

Zwiedzający Szkocję, zwłaszcza te miejscowości, gdzie w czasie wojny stacjonowały oddziały polskie, mają możliwość oglądać polonki.

W mieście Perth, w kościele katolickim, gdzie i nadal odprawiane są nabożeństwa dla Polaków, umieszczona jest przed ołtarzem lampka wieczysta, ufundowana przez pułk. rozpoznawczy, który stacjonował w mieście.

Na budynku magistratu miasta Perth, brązowa tablica, ufundowana przez oficerów i żołnierzy I Korpusu, na pamięć pobytu oddziałów w tym mieście.

W Scone (przedmieście Perth) na budynku szkoły szkockkiej marmurowa tablica z orem polskim, ufundowana przez żołnierzy polskich, którzy uczyli się tu języka angielskiego w latach 1940-42.

FRANCJA:

70-LECIE

"NARODOWCA"

Wychoźdzący w Lens (Francja) dziennik polonijny "Narodowce", obchodził w bieżącym roku 70-letni jubileusz. Już od roku 1909 dziennik ten służy nie tylko licznej Polonii francuskiej, ale również Polonii rozrzuconej po całym świecie.

Założycielem pisma był Michał Kwiatkowski. Obecnie to cenne pismo jest kierowane przez jego syna, dra Michała Kwiatkowskiego.

Rzeczelną informacją, charakterystyczną dla tego pisma, jak również fakt podtrzymywania tradycji polskiego języka, ducha chrześcijańskiego i kultury polskiej wpływa na dużą popularność "Narodowca" wśród polskiej diaspory.

Z okazji jubileuszu Red. "Ludu" życzy "Narodowcom" dalszych sukcesów i rozwoju w spełnianiu ważkiej roli w życiu Rodaków na Obczyźnie.

Tampadores para litros — Balanças — Torneiras para vinho — Balanças para ouro — Cutelaria de importação — Culas — Bombas de prata e ouro — Ouro para dentistas — Meia gillete — Cordas — Barbantes — Churrasqueiras — Furadeiras manuais e elétricas — Lúpulo importado — Limas importadas — Serrinhas Tico-Tico para madeira e metal — Máquinas para cabelo — manuais e elétricas — Chamarão — Sementes de bractagina — Arame farpado — Cunhos para formas — Afição — Artigos para barbeiros — Sementes de verduras — Importadas — Coias profissionais — secagem meio minuto — Máquinas para tricó — Mitsubishi — Gadeados — Fechaduras.

A LIBERTY

FLORECKI

Rua Saldanha Maranhão, 148

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS

TEM DE TUDO PARA SEU CARRO VIDROS-BORRACHAS-ACCESÓRIOS

MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52 222-7349
 FILIAL 1: R. Cons. Laurindo, 961 Fones: 224-5374
 FILIAL 2: R. João Negrão, 1748 223-4091

DZIAŁ POETYCKI Jan Lechoń

NOKTURN

Coż ja jestem? Liść tylko, liść co z drzewa leci.
 Com czynił — wszystko było pisane na wodzie.
 Liść jestem, co spada z drzewa w dalekim ogrodzie,
 Wiatr niesie go ocieja, w której kąsają śnieci.

Jednego pragnę dzisiaj: Was, zimne powiewy!
 Więc nieś mnie, wietrze chłodny, nie pytając po co,
 Pomiędzy stare ścieżki, zapomniane krzewy,
 Które wszystkie rozpoznam i odnajdę nocą.

W ostatniej wroni lata, w powiewie jesieni
 Niech padną pod strząskany ganek kolumnowy
 By wrzecz te, com widział podniesione głowy
 Wśród teras pochylonych, zamysłonych cieni.

Uciszył srebrna nocy całą ziemię śpiącą!
 A ja padną na trawę, wilgotną od rosą
 Lud będę muskał cicho niegdysznie zeta włosy,
 Których dziś już koloru nie poznaibym pewno.

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JÓIAS
 RELÓGIOS
 ÓTICA (ÓTICA MODERNA)

Joailleria
a PÉROLA

RUA XV — 430
 TELEFONES: 223-4475 e 222-5116

CURITIBA PARANA

Casa Vermelha

Artykuły Żelazne, Naczynia Kuchenne, Druty, Sprzęty Aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do Przemysłu i Rolnictwa, Materiały Elektryczne i Sanitarne, Śruby, Pity, Ślaktki Druclane, Oleje, Farby i Pokośy, Nawozy, Środki owadobójcze Nasiona ogrodowe.

EURICO FONSECA FERRAGENS LTDA.

ZALOŻONA W ROKU 1916
 IMPORTERZY

LARGO CORONEL ENÉAS, 143 — Cx. Postal 56 — Telefones: 223-3366 — 223-4208
 Adres Telegraficzny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja do Ordem)
 CG. C. 76490838/0001-72 — Inscr. 10108876/G

CURITIBA PARANA

KAZIMIERZ PUŁASKI (W 200-LECIE BOHATERSKIEGO ZGONU)

(Artykuł autora w skrócie — przyp. Red.) W bitwie pod Savannah zamknęła się biografia Pułaskiego, ale tutaj też narodziła się jego amerykańska legenda. W tej szalenczej, sarmackiej szarzy. W ciągu owych kilku minut, gdy niepomny niebezpieczeństwa, z własnej woli odwrócił gną na przód nieprzyjaciela. Przechodził te legendy i sławy dopóki nie stał się jednak można już wczesniejszych jego walkach. Szczególnie pod Charlestonem, gdzie brawurowo wyrwał się z okrażenia. Fundamentem tej legendy było przede wszystkim jego osobiste męstwo, niepopolita odwaga, owo "zapominanie o wszystkich niebezpieczeństwach", gdy dochodziło do starcia, do zagładania prawie że w oczy nieprzyjaciela. I ta jego postawa zapisała się w pamięci kolegow, podwładnych. Mówili o niej, opisywali ją przy ogniskach bawokowych, albo gdy zasiadali za stolami w gospodach, czy też na farmach. Mówili zapewne o tym, jakim był dowódcą dla nich, żołnierzy jego oddziału. A przecież musieli też coś wiedzieć o jego przeszłości, o tym jak bil wojśka potężnej Rosji. Chyba wspominał o konferencji w latach 1845 to odbył się w Warszawie, brawo, czkrajach twierd, atakował miasta, stoczył dwadzieścia kilka bitew w polu otwartym, nie licząc okazji pomniejszych.

Legenda jego — jak wszystkie wielkie legendy — rosła "od dołu"; była tworzona ustami prostych ludzi. Już na pogrzebie nie tylko żołnierze, wojsko, ale i mieszkający Charleston demonstrowali uznanie dla jego postawy i czynów. Wedle świadka też pięknie, wzruszająco mówił. Legendę tę tworzyła również prasa. Najstarsza na Południu, wychodząca w Charleston "The South Carolina and American General Gazette" w notatce o pogrzebie z 23 października 1779 roku pisała, że żegnano "zasłużonego, nieustraszonego i bardzo opłakiwanego oficera". Legendę tę usankcjonowały władze Stanów Zjednoczonych — ten sam żołnierz, gdzie wojskowy. Władze te nie mogły znaleźć wspólnego języka. Jak donosił przedstawiciel Francji za Oceanem M. de Rayneval w raporcie z 17 stycznia 1780 roku: "Po zapoznaniu się ze służbą generała brygady, hrabiego Pułaskiego i będąc poruszonym odwagą, jaką wykazał się w wielu sytuacjach i w godnym ataku pod Savannah, gdzie został szlachetnie ranny, Kongres postanowił że powinien być wyróżniony pomnik pamięci tego oficera. Wykonanie zaś tego pomnika zostanie powierzone najlepszemu artyście francuskiemu".

Wbyłby historyk z Harvardu Jared Sparks, kreśląc jego sylwetkę w 1845 roku w ramach monumentalnego wydawnictwa "Library of American Biographies", uważał, że Pułaski "w prywatnym życiu był pogodny, delikatny, pojedynkowy, uprzejmy, szczerzy, wspaniałomyślny wobec wrogów i oddany przyjacielom (...). Miał on wyjątkowo dar zjednywania sobie ludzi i dowodzenia nimi (...). Energiczny, czujny, nieustraszonego w osiąganiu celów, odważny, pełen pomysłów, spokojny w niebezpieczeństwie, mądry, nigdy nie ulegał rezygnacji, był zawsze przygotowany na wydarzenia i zdolny do osiągnięcia sukcesu. Trzymał się twardej zasady (...). Przyniósł on nasz cel za swój własny, zespelił go ze swymi zasadami i szlachetnymi odruchami swej natury". Gdy zaś wychodził z ziem polskich wiewało się szeroka fala do Ameryki, prezydent William H. Taft, biorąc udział w odsłonięciu pomnika Pułaskiego w Washingtonie w dniu 11 maja 1910 roku, mówił: "Był to rycerz z krwi i kości, syn rycerskiego narodu, rycerski w postawie i w czynach; męzny, nieustraszonego, odważny i śmiały — a zarazem kochaniejლობой i uprzejmości, pełen siodczy w obcisku — ten, w którego imieniu zespala się cały urok romantyczności dawnego rycerstwa".

Na ziemi amerykańskiej Pułaski stał się symbolem obojętnej niepolityki Stanów Zjednoczonych. Zakończony to John F. Kennedy w 1963 roku, w kolejną rocznicę jego śmierci: "Generał Pułaski nie był Amerykaninem. Zanim zginął, przebywał na tej ziemi niecałe dwa lata. Reprezentował on sobą inną kulturę, inny język, inny sposób życia, lecz miał także samo umiłowanie wolności jak ludzie w tym kraju. Dlatego też był Amerykaninem w tym samym stopniu, co był Polakiem."

Bogdan Grzełowski

DRODZY CZYTELNICY Wp. AGENCJI!

Roczna prenumerata "Ludu" od 1 stycznia 1980 roku zostanie podwyższona na Cr\$ 300,00. Do końca tego roku obowiązuje Cr\$ 280,00. Kto chce skorzystać ze zniżki, niech spiesz się z uregulowaniem swojej prenumeraty. Administracja.

Uśmiechnij się...

— Chce pan być u nas nocnym stróżem? Ale ma pan tylko jedno oko. — Właśnie dlatego. Śpię tylko na jedno oko. — Nauczyciel: Nie wszystko złoto co się świeci. Proszę dać nam to jakikolwiek przykład. Uczeń: Łysiina pana profesora.

— O co się pan chciał zapytać swej zmarłej żony — pyta klienta medium na seansie u spirytysty? — Chciałem ją poprosić, aby dała mi kolejny drugie żonie przepis robienia paszetu ciętego... z którym przepadam!

Fumos - goyano - fieté - amarelhino - mnelro - 1.000 pahas para cigarros - Cr\$ 158,00 - 200 charutos - Cr\$ 225,00 - Consertos - Aflação - Gás - Liguinhos - Cr\$ 25,00 - Correntes - Afogadores - Ouro para dentistas - Fumos de importação - Rapé - Bombas para perfumaria - Pinceis - Pixex para fôrmas - Sulfato de cobre - Cigarros de palha - Bombas para chaminado de prata e ouro - Máquinas para corte de carne 8, 10, 22, 32, 42 e peças - Máquinas para maacarrão - Molinhos para cereais - Garrafas térmicas - Rolhas profissionais - Tamancos - Aparelhos para tamar garrafas e litros - Máquinas para descascar frutas - Máquinas p. pimenta e cereais.

A LIBERTY FLORECKI Rua Saldanha Marinho, 148

OD ADMINISTRACJI

Table with names and amounts, including Helena Pawlik, Irene Trusz, Bronislau Cieślak, Celeste Stansak, Alberto Mikoski, Francisco Gogola, etc.

RADIO IGUAÇU DA FUNDAÇÃO SÃO VICENTE DE PAULO. Includes logo with a radio tower and text about music club and broadcast times.

Wiara ze słyszenia (do Rzym 10,17)

Św. Paweł, mówiąc o czasowej niewierności narodu wybranego, analizuje proces wiary. Rozróżnia pewne etapy. By dojdąc do punktu szczytowego, którym jest kult Boży, zwany też "wyznaniem imienia Pańskiego", trzeba mieć wiarę. Lecz, by moc wierzyć, należy wierzyć znać. Znać więc winnie kogo i Jego planie zbawienia. I właśnie głoszono, że "wiarę się otrzymał mandat ku temu. I tu św. Paweł cytując słowa Izajasza: "Jak piękne są stopy zwiastujących Ewangelie" (52,7). Jest to obraz poetyczny, w oryginale proroka ewangelicznego wzbogacony wspomnieniem gór w wędrowcu misjonarskiej i kończyć, oczywiście, słowa Chrystusowego. Na drodze do Damasku w nadzwyczajnym doświadczeniu łaski u Pawła blask światła mógł przeważać nad usłyszanym głosem ze strony Chrystusa. Maryja została pochwalona nie za to, że widziała Archanioła Gabriela, ale jako że uwierzyła słowom zwiastowania (Łuk. 1,45). Bóg jest światłem. Objawił się jednak jako Słowo wcielone. Wszyscy zbawieni zażywać będą w niebie wiatr uszczęśliwiający. Mimo tego my tu na ziemi musimy ufać słuchaniu o dobrej nowinie. Słuch to nie tylko narząd jednego ze zmysłów (czym się słucha) ale w języku Pawłowym samo określenie głoszone (to co się słyszy). kuje się z osobą mówiącą. Czuje jak Bóg go powołuje. Wola wiążącego w imieniu Bożym, uznając słowo wiążące i okazując się posłusznym. Wiara więc ze słyszenia w kontekście Państwowym nie nie ma wspólnego z lekkoomyślnością. Zakładając zydami wszyscy chrześcijanie starają się przyswoić zwrot "wierze w Ojca", gdzie przymięk "w" oznacza chęć przylgnięcia do Ojca na niebie. Nie wiec dzwinnego, że w liście do Galatów św. Paweł używa dwa razy wyrażenia "posłuch dla wiary" (3, 2-5) a w liście do Rzymian wyraźnie mówi o posłuszeństwie (13, 1-2) w wiary, ale też przyciąga słuchającego do wiary i rozdać jej wiarę, ale też przyciąga słuchającego do wiary (10, 1-2). Pan Jezus powiedział — "Kto jest z Boga, słów Bożych nie słyszy" (Jan 8, 47).

W porównaniu Jezusowym słowa Pańskiego to słarna. Nie słone sprawami tego świata przekszadza kielikowemu w nas zyciu Bożemu. (Mat. 13, 17). Jak ziemia musi się otworzyć dla siemienia Bożego, tak nasze serce i umysł przyjmować mają słowa Boże z wiara i bliższej wiary. F. Zb.

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze: DR. LUDOVICO RYDYGIER. Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital.

Dentyści: DRA. MARIA E BARANSKI KANIAK. CIRURGIA-DENTISTA. Alameda D. Pedro II, 602 - BATEL. HORARIO: Das 15,00 às 19,00 horas.

Szpital: DOENCAS DAS MAMAS - (Senografia - Termografia) PREVENÇÃO DO CÂNCER GINECOLÓGICO. DR. CLAUDIO PACIORNIK. EXAMES COM HORA MARCADA - Fone: 232-3233.

Advokaci: DR. EDWARD ZELAK. Zalatvia sprawy cwiłne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. DR. LEOPOLD ANTONIO SOKOLOWSKI. Sprawy cwiłne, krminalne, robotnicze i naturalizacje.

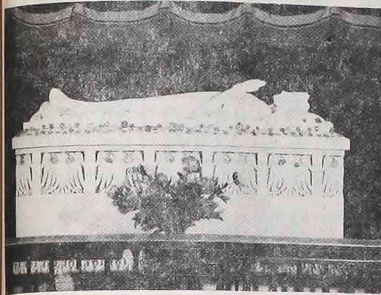
FELIKS GOLAS. CONTADOR. Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, etc. Rua Cândido Lopes, 205 - 5.º andar - conjunto V/80.000 CURITIBA - Fone: 224-5812 - Paraná

Myśli wybrane

Wzgardy obawiają się jedynie ci, którzy są jej godni. Małe umysły nadto urażają się małymi rzeczami; wielkie umysły widzą, ale przechodzą ponad nimi. Prawdziwa przyjaźń niewczy zawiść, a prawdziwe uczucie żalność. Nikomu los nie wydaje się tak ślepy, jak tym, którym nie sprzyja. Zazdrość jest największym z cierpień, a zarażeniem tym, które najmniej budzi współczucia w jego sprawy. Spory nie trwały tak długo, gdyby brak słusznego był tylko po jednej stronie. Zawzięć nasza trwa zawsze dłużej, niż szczęście tych, którym zazdrościmy. Nieszczęście bliźniego cieszy przyjaźni i wrogów. La Rochefoucauld. Zwolna wyrasta ponad wszystkie inne potęgi — ta jedyna rzeczywistość: człowiek pracujący. St. Brzozowski. Z gorzki leczy się nie należy nie winem, co ją porwie, ale wodą, co ją gasi; z szarów nie rozrywką — ale chłodną rozważą. J. I. Kraszewski. Byż żyć stanowisko w świetle udajemy za wszelką cenę, że już je mamy. La Rochefoucauld. Żadna pułapka nie jest zbyt ordynarna, jeśli pomiarowana jest pochlebstwem. Irena Niemirowska. Popularność — wielka siła; ona rządzi i panuje nad umysłami tłumów. Być popularnym, to znaczy być wielkim. Seneca. Serce kobiety jest częścią niebios, lecz tak jak firmament zmienia się co dnia i co nocy. Bryon. Miłość, która niekiedy deprawuje serca szlachetne — często uszlachetnia serca zdeprawowane. Calderon. Gdy z radością podskoczysz w górę, uważaj, by na ziemi spod nóg nie usunął. (St. J. Lee). Do wypowiedzi należy przywiązywać sens jak szkielet do spodni — aby uniknąć wstydli. (St. Wróblewski). Możemy żyć i tyle robić, tyle robić, że żyćca na miłość. — Ach! Warto żyć! (S. Zeromski). Pamiętaj o obowiązkach najdrobniejszych dnia codziennego, a życia dokonasz uczciwie. (A. Mickiewicz). Myśleć i działać, działać i myśleć. Kto umeza, nie może zbladnąć. (J. W. Goethe). Rozpacz nie zabija człowieka sama — wydaje go tylko w jego własne ręce. (T. Brecht).

JADWIGA, a virtuosa Rainha da Polônia

Sarcófago de mármore da rainha Jadwiga (1372 - 1389), situado na catedral do Castelo Real Wawel, em Cracóvia.

Um lugar de destaque entre os quarenta e quatro monarcas da Polônia, cabe à rainha Jadwiga, filha de Luiz da Hungria e neta do rei polonês Kazimierz Wielki (o Grande), por parte da mãe. Mercê o seu nobre caráter e o espírito de sacrifício, soube ser amada pelos poloneses, não obstante a sua vida efêmera. Faleceu aos 27 anos.

Jadwiga sacrificou o amor de menina em atendimento aos interesses políticos. Rompeu o noivado com o duque austriaco Guilherme de Habsburgo, para casar com príncipe lituano Jagiello, em 1386. Por força do acordo polono-lituano, Jagiello foi coroado rei da Polônia, depois de receber o batismo e de fazer com que a Lituânia aceitasse o cristianismo. Esta aliança facilitou à Polónia a vitória sobre a Ordem dos Cavaleiros Teutônicos (1410), que, de longa data saqueavam e dizimavam os povos eslavos vizinhos, sob pretexto de os converterem ao catolicismo.

Raramente acontecia na história de um trono ser ocupado por um monarca que reunisse em si tantos predicados como aquela jovem rainha. Era bela, culta, de coração bondoso. Nestas condições podia escolher para esposo um dos

príncipes mais ilustres e atraentes, pois além de bela, dispunha como dote o trono de uma poderosa nação deixado por seu avô.

A fama de seus dotes físicos atraíu pretendentes da Europa e da Ásia. Ela, entretanto, surpreendendo a todos, aceitou ser esposa de Jagiello, que não era nem a traente e nem moco. E além disso pagão, de hábitos grosseiros. Atendendo interesses superiores, ela sacrificou as preferências de seu coração.

Mercê a renúncia de Jadwiga, a Polónia não só se expandia territorialmente — tornando-se uma potência — como também fazia o papel de propugnadora da civilização de toda a faixa norte e leste do Velho Continente. Foi triunfal e imponente a marcha de Jadwiga e seu consorte através as selvas do norte sob o sinal da cruz, constituindo-se significativo quadro missionário, uma vez que não havia nela derramamento de sangue. A jornada era precedida do amor e abria o caminho à cruz dos bárbaros do norte.

Por sua vez, a marcante obra missionária de Jadwiga, cercou o caminho dos Cavaleiros Teutos, que deste modo perderam o pretexto para costumeiras investidas contra os eslavos. Não conformados com isso, fomentaram intrigas — sem êxito — no sentido de rompimento da união polono-lituana.

Jadwiga foi inditosa no matrimônio. Praticava severa penitência. Prejudicava deliberadamente a saúde, enfraquecia o organismo pelo jejum, dormia com vestes tecidas com pelo de animais — a exemplo de Santa Edviges, esposa do rei polonês Henrique Piedoso. Essas práticas foram danosas no período de gestação, a tal ponto que sua filha morreu poucos dias depois do nascimento, e em seguida falecia a própria rainha.

Sua morte cobriu de luto toda a nação unificada, que a considerava santa ainda em vida. Momentos antes da morte provou mais uma vez o seu grande afeto ao povo, doando em testemunho todas as suas jóias e valores em favor da ampliação e manutenção da Universidade Jagiellona de Cracóvia, fundada pelo seu avô Casimiro em 1364 — a segunda mais antiga do centro europeu. Desde então aquele famoso edu-

candário, onde foi aluno o Nicolau Copérnico, conserva o título de "Alma Mater Jagiellona".

Com o vulto da rainha Jadwiga permanece fortemente ligado o ensino na Polónia, especialmente o de nível superior, em virtude do seu belo gesto filantrópico, doando suas riquezas à Universidade Jagiellona, fato que possibilitou maior projeção do educandário.

Entre milhares de formandos daquela famosa Universidade, está incluída a jovem Stanislaw Wantuch, minha correspondente de Cracóvia. Ela mandou-me o postal que ilustra esta crônica. Apresenta o sarcófago de mármore da rainha, existente na catedral do Castelo Real de Wawel, em Cracóvia, adornado como que com uma coroa de flores. São entretanto distintivos coleáveis, ofertados pela juventude polonesa, em agradecimento pelo atendimento de pedidos (certamente relacionados com o ensino). Abaixo do buquê de cravos, lê-se na placa: "OFERTAS, PADIDOS E AGRADECIMENTOS À ABENÇOADA RAINHA JADWIGA".

Conforme já foi citado em crônicas, no Castelo de Wawel repousam os monarcas e outros filhos ilustres da Nação Mártir, sendo o castelo um dos principais objetivos turísticos da Polónia.

Thadeu Krul

RELIGIÃO EXIGE COMPROMISSO

A palavra "religião" vem do latim RELIGIO e já existia antes de Jesus Cristo. Com pouca diferença de grafia ou de pronúncia, ela passou a todas as línguas e dialetos ocidentais. De onde o latim tirou religio e as razões dessa derivação discute-se até hoje e dificilmente se chegará a uma certeza. De qualquer maneira, as três principais explicações etimológicas são ricas de sentido e viáveis sob o ponto de vista linguístico e histórico.

Há os que derivam a palavra "religião" de re-ligare (amarrar de novo, amarrar fortemente). Religião seria um compromisso a que alguém se ligasse estrita e estreitamente e com absoluta fidelidade. Outros querem derivar a palavra de re-legere (ler de novo, interpretar ao pé da letra). Religião seria uma leitura interpretada e vivida da Palavra de Deus. E há ainda quem queira fazer brotar a palavra de re-eligere (voltar a escolher, aceitar convicta e definitivamente). Religião importaria na escolha consciente e para sempre que fazemos de uma divindade.

Na prática, toda religião sincera nos leva a um compromisso, a uma interpretação vivencial, a uma aceitação que ultrapassa o provisório. Provisórios podem ser nossos gestos rituais, por trás deles, porém, está sempre a saudade do eterno. Provisória pode ser minha compreensão de Deus, mas essa provisoriade nasce da certeza que tenho de sua plenitude. Sair da realidade, sair do chão da vida através de atos religiosos é uma tentação contínua. Mas toda religião descompromissada com a vida é vazia e acaba no vazio. Ainda que religião se refira necessariamente a um ser superior e fora de nosso meio ambiente, ela sempre se prende ao aqui e agora da vida nossa e de nossos semelhantes (CIC).

Frei Clarêncio Neotti, O.F.M.

LEPRA - DOENÇA QUE SE ALASTRA

Segundo um relatório da Superintendência da Campanha de Saúde, SUCAM, a lepra difundiu-se assustadoramente no Brasil, sobretudo nas periferias das grandes cidades onde o sistema é precário. Em 1978 foram constatados 12 mil casos, ou seja, um novo doente a cada 45 minutos. A taxa então era de 10,3 doentes em cada grupo de 100 mil pessoas. Atualmente 158 mil e 376 brasileiros sofrem de lepra. A Região Sudeste lidera com 85 mil e 858 doentes, seguida da Região Amazônica com 24 mil e 699.

E A MALÁRIA?

O combate à malária continua sendo o prioritário nos programas da SUCAM. Em 1978 a média foi de 2,6 casos por grupo de mil pessoas, uma média considerada baixa. Mas essa taxa cresce quando tomamos isoladamente a Região de maior incidência da malária, a Amazônia. Como maiores problemas para o combate à doença na Amazônia os técnicos apontam a falta de higiene e a incomunicabilidade de certas áreas. A SUCAM dispõe de 2 milhões e 700 mil cruzeiros para desenvolver naquelas terras experiências com um novo tipo de agente antimalário: a mefloquina.

A verba sustentará também pesquisas de melhores métodos de combate ao mosquito anófele, o transmissor da malária.

A SUCAM conta com o auxílio da Organização Mundial de Saúde (OMS) e da Organização Panamericana de Saúde (OPAS). Ainda segundo o relatório, o combate à esquistossomose, cuja área endêmica vai do Maranhão ao Paraná, é promissor. A descoberta recente para a cura da doença, a droga oxaminique, tem se mostrado eficiente. O Programa Especial de Controle da Esquistossomose (PECE), criado em 1976, continua seu trabalho. Muito resta a fazer.

SOCIEDADE TÉCNICA DE ENGENHARIA
Anhangá, Ltda.

Resp. Técnico: Eng. Civil
JULIUS ALBERTO JANKOSZ

Alameda D.ª Júlia da Costa, 387/395
Fone: (0412) 23-6641

MOWI SIĘ PO POLSKU!
CURITIBA — PARANA

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.
IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS
e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS
MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 222-2058 — 222-2133
Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA — PARANA

"LUD"

UM JORNAL
QUE ESTA
A SEU
SERVIÇO

Renove a sua Assinatura

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBÉM NA R. MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVIÇO.

Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 - R. Mateus Leme, 705

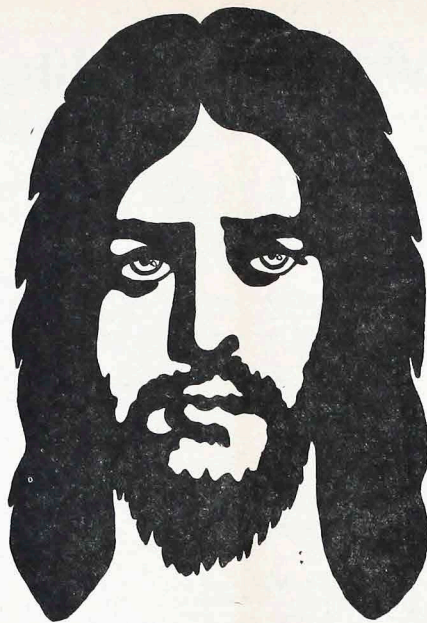
Fone: 222-8040

222-8285

SURGE NOVO FILME SOBRE A VIDA DE JESUS

"JESUS... O HOMEM QUE VOCE PENSAVA QUE CONHECIA" é o novo filme sobre a vida de Jesus de Nazaré baseado no Evangelho de São Lucas que está sendo apresentado em 600 cidades dos Estados Unidos. Os diálogos são tirados diretamente do texto de São Lucas e as cenas dos milagres, da crucificação e da ressurreição, apresentadas como fatos reais, são inspiradas na teologia de São Lucas. O filme, distribuído pela "Warner Brothers", foi inteiramente rodado em Israel e custou seis milhões de dólares. Este filme é produzido pelo grupo "Genesis", um grupo de cineastas que há vinte anos iniciaram os estudos bíblicos para adaptar a Bíblia ao cinema de uma maneira realista e historicamente exata dentro das possibilidades. O papel de Jesus pertence ao ator britânico Drian Deacon. Um livro com fotos tiradas do filme vai ser publicado. A metade dos lucros do filme servirá para financiar a projeção em regiões rurais nos Estados Unidos e no estrangeiro. A outra metade será utilizada para prosseguir o projeto do grupo.

Em breve o filme "Jesus... o homem que você pensava que conhecia" estará passando nos cinemas do Brasil.

Quem ganhar até Cr\$ 15 mil está isento do IR

Através de um Decreto-lei, assinado na semana passada, o Presidente da República aprovou a tabela progressiva para desconto do Imposto de Renda na Fonte, elevando de Cr\$ 7.500,00 para Cr\$ 15.000,00, a isenção, considerando a renda líquida mensal; eliminando duas classes de renda da tabela em vigor para este ano; corrigindo os limites das demais classes em 45 por cento e introduzindo a alíquota de 35 por cento para os níveis mais elevados de salários.

Segundo o Ministro da Fazenda, Karl Rischbieter, o reduzido valor nominal do limite de isenção gera excessivo número de devoluções de imposto na declaração, já que vincula ao regime de fonte muitos declarantes de baixa renda. Além disso, a alíquota mais elevada prevista na tabela que vigorou em 1979, de 30 por cento, permite que os contribuintes de altas rendas antecipem parcela pouco e expressiva de imposto devido na declaração.

A elevação do limite de isenção para Cr\$ 15.000,00 foi explicada pelo Ministro com o objetivo de diminuir em 1981 o número de declarantes de baixa renda com direito à restituição do imposto. "Além do seu alcance social, diz Rischbieter, a proposta deverá proporcionar também a redução dos encargos relativos à restituição do imposto de renda na fonte sobre o 13.º sa-

lário instituída pelo decreto-lei 1.695, de 18 de setembro de 1979".

A introdução da alíquota de 35 por cento foi também explicada como necessária para compensar a perda de receita decorrente da elevação do limite de isenção e de garantir o nível previsto para a arrecadação proveniente do Imposto de Renda na fonte.

Classe de renda	A TABELA		
	Renda líquida mensal	Alíquota %	
1	até 15.000,00	isento	
2	de 1.001,00 a	22.000,00	10
3	de 22.001,00 a	30.000,00	12
4	de 30.001,00 a	42.000,00	16
5	de 42.001,00 a	66.000,00	20
6	de 66.001,00 a	108.000,00	25
7	de 106.001,00 a	150.000,00	30
8	acima de 150.000,00		35

O Presidente da República aprovou também exposição de motivos do Ministro da Fazenda, aplicando o mesmo índice de atualização de 145 nos valores da tabela progressiva do imposto sobre a renda das pessoas físicas, sem propor nenhuma nova alteração, inclusive mantendo o mesmo número de alíquotas.

Congresso determina fim da ARENA e do MDB

No dia 22 de novembro p.p., em sessão do Congresso, o substitutivo da reforma partidária foi aprovado pelos deputados por 229 votos a favor e 117 contra. Em seguida, por 41 votos a favor e 25 contra, o projeto foi aprovado pelos senadores.

Resalte-se que o artigo 2.º que extingue a ARENA e o MDB não pode ser posto em destaque, assim, foi aprovado tranquilamente. O artigo 5.º, que estabelece a sublegenda, foi derrubado por 211 a 187. Assim, foram extintos os partidos e eliminada a sublegenda.

★ PRIMEIROS MINISTÉRIOS

No último dia 22 de novembro, os seminaristas vicentinos: Eugênio Dirceu Keller, Carlos Schafaschek Neto, Arivonil Vieira e José Luis Damiano Monteiro, receberam os Primeiros Ministérios

(Lector e Acólito). O orientador deu-se na Capela do Seminário Menor, São Vicente e Paulo, em Araucária, sendo que as cerimônias foram presididas pelo Pe. Lourenço Biernaski.

★ MAIS UM REAJUSTE DO DÓLAR

O Banco Central, fez, na semana passada, a 16.ª alteração dos preços do dólar. Agora o dólar custa Cr\$ 31,90 para compra e Cr\$ 32,02 para venda. O reajuste corres-

ponde a uma desvalorização do cruzeiro da ordem de 2,87%. A desvalorização acumulada no ano é da ordem de 53,51%.

★ DOCUMENTO PONTIFÍCIO SOBRE A CATEQUESE

Das numerosas sugestões e recomendações do sínodo dos bispos de 1977 sobre a catequese, João Paulo II fez um opúsculo de uma centena de páginas que foi publicado em Roma. Nesta obra João Paulo II afirma a necessidade de um ensino "coerente e lucido" da fé de maneira a permitir aos cristãos "aderir de tal modo ao absoluto de

Deus a fim de que possam testemunhá-lo em uma cristização materialista que nega Deus". O papa lembra que a "Igreja deve dar provas hoje — como ela soube fazer em outras épocas da história — de sabedoria e fidelidade na busca e na execução de caminhos e perspectivas novas para o ensino catequético".

★ SÍRIOS ORTODOXOS APELAM POR JERUSALÉM

O Santo Sínodo dos sírios ortodoxos convidou "o clero ortodoxo do mundo todo a trabalhar em favor da libertação de Jerusalém e confirmar o direito de acesso de todas as religiões". Em um comunicado entregue à imprensa no fim da assembleia, os bispos ortodoxos sublinham que Jerusalém "tornou-se proibida aos cristãos do Oriente desde sua ocupa-

ção por Israel, que está transformando a Cidade Santa com o objetivo de sua anexação definitiva ao Estado Hebreu". O Santo Sínodo também se dirige aos Estados a serem presentes na defesa dos direitos do povo palestino no auto-determinação sobre o solo de sua pátria".

★ SITUAÇÃO DOS CATÓLICOS NA BULGÁRIA

Vaticano: A situação da Comunidade Católica búlgara se normaliza pouco a pouco, anunciou a Rádio Vaticana por ocasião do retorno à Roma de Dom Luigi Poggi, embaixador itinerante da Santa Sé. A Rádio Vaticana precisou que Dom Poggi examinou durante uma série de entrevistas com Jivko Popov, vice-ministro dos Negócios Estrangeiros e Presidente do Comitê para os Cultos da Bulgária, a situação da Igre-

ja católica neste país, cuja maioria é ortodoxa. "Baseadas em entrevistas geraram algumas conclusões positivas", assegurou a Rádio Vaticana. Dom Poggi esteve na Bulgária no dia 18 de outubro para participar no dia 20 da beatificação do catedral de Nicópolis. A comunidade católica búlgara conta com 500.000 fiéis, de uma população de nove milhões de habitantes. (Cie-SP).

★ COOPERAÇÃO ECUMENICA MAIS ATIVA NA EUROPA

O reforço da cooperação ecumênica das Igrejas na Europa e seu real engajamento no serviço da paz das Igrejas Europeias (KEK). Isto foi o que declarou em fins de outubro o secretário geral do KEK, o Pastor Williams, aos 400 delegados, conselheiros e observadores das 112 Igrejas dos vinte e sete países da Europa participantes da VIII Assembleia da KEK em Creta, Grécia.

O pastor Williams acentuou que a KEK lançou um grande debate no seio das Igrejas sobre a aplicação dos acordos de Helsinki sobre segurança e a cooperação na Europa. O pastor Williams chamou a atenção sobre a perda de interesse nas negociações e afirmou aos delegados das Igrejas que os acordos "fazem pressão sobre os Estados Unidos e a União Soviética para tomar medidas a fim de ratificarem o acordo Salt II". (Cie-SP).

★ UMA SINGULARIDADE NO LESTE: A UNIVERSIDADE CATOLICA DE LUBLIN

Lublin: Quatro facultades, quatrocentos professores dos quais um deles foi o atual Papa, de 2.500 a 3.000 estudantes, uma biblioteca de um milhão de volumes, é a carta de visita da única universidade católica dos países socialistas e a única do mundo habilitada a dar diplomas do Estado, e não somente reconhecida pelo Estado: a universidade católica de Lublin, na Polónia. Embora 80% dos membros do episcopado polonês são ex-alunos

da universidade de Lublin, somente 30% dos professores e estudantes são poloneses e o restante, de origem estrangeira, afirma sorridente o reitor, padre Albert Kozłowski. Os recursos financeiros da universidade provêm exclusivamente das contribuições voluntárias dos 3.000 membros da "associação católica" e das cinco coletas anuais durante o ano entre os católicos poloneses. (Cie-SP).

★ VISITA DO PAPA REPERCUTE NA SOCIEDADE POLONESA

Depois da visita do Papa à Polónia, a sociedade daquele País está passando por modificações das quais não se pode prever o alcance. Adam Michnik, um dos dissidentes poloneses mais conhecidos,

declarou que a sociedade daquele País tem capacidade de superar o período de transição. Em vez disso, por exemplo, o clima de grande tranquilidade e a polícia desapareceu das ruas. (Cie).

PAPA viajará à Turquia

O Papa João Paulo II viajará no dia 28 deste mês à Turquia para estreitar as relações com a Igreja Oriental Ortodoxa. O Papa manterá reunião, em Istambul, com o Patriarca ortodoxo Demétrio I, sendo que os contatos intermediários entre os dois líderes religiosos, através de intermediários, sugerem que existem possibilidades de acordo em alguns pontos. O objetivo principal de João Paulo II é tentar a reunificação com a Igreja Ortodoxa, pois, afinal, não existem questões teológicas sérias que as separem, e por isso, tornam-se mais fáceis os entendimentos.

27 de Novembro Dia de Nossa Senhora das Graças

(OU DA MEDALHA MILAGROSA)

EM 1980 SERÁ COMEMORADO O SESQUICENTENÁRIO (150 ANOS) DAS APARIÇÕES DE NOSSA SENHORA A SANTA CATARINA LABOURE.

— ★ —
"Ó MARIA, CONCEBIDA SEM PECADO, ROGAI POR NÓS QUE RECORREMOS A VÓS".

TYGOD "LUD" (KUR)

Ec
Delim N
nowania, b
Bislim
stary offic
arabli Sau
liem tych
rantowanie
tych państ
sity rok. I
sie okolo
dramnie, b
lis konflikt
W wynek
Netto z rza
ronny zosta
Bank Bra
kóry kiero
mlana hays
dromu. Ki
postepem r
ryta minist
lii zajmują
tem nafty
droż kancel
o Sarajiv
Bogdanu.
Odnosiene
skiej, kraj
warte do Br
watości 1
row, a imp
kowiary w i
malu, w 2
row. Chod
Brazylia zw.

Rzad Pre
do wyszka
zawierzen
ta reformy
wym wygas
MDB, w s
nabliższych
zrealizowani
reformacj
nowa part
niejście AR
pociąg, fies
chodzi ta te
tę Niezależ
bem rzad ni
sie akcje op
stych wybo
wielm stan
wzglede
be.
Senator
ma być e
Partii M
żonej 17
d 70 d
m, wleksz
Wojew
Prawo z
taw, che
Pto, che
ple ma do
te wadzaj
z parlam
nad lo do
Olawo Set
to i Paulo
do wybity
Helsinkich.

Partia Nie
ma pomost
i opozycja
e w Rio
Stosownie
du bezdnie
rę, by raz
raz za opoz
♦ KURY
paranskiego
bosa, Centru
lisa, Para
♦ LOND
kredytu w s
dowego prog
dostarczy ali
♦ BRASI
cent) ma na
lece paliwa.
kie trzeci
♦ BRASI
mować czer
dany MDB
by stanowić
♦ CHRIS
cy do Nowe
uleg katol
Lot ten odby
nika amery
żegnali wszys